

Recensie: Anne De Smet

Ad Bus: 'Terugkeer naar de Pyreneeën.' Uitgeverij Boekenplan, Maastricht 2004. ISBN 907179475 X. (Schizofrenie/ Psychose/ 1) Zie ook: www.boekenplan.nl

Eerder verschenen: 'De hond voor de brommer', 2003. ISBN 90 71794 37 7; 'Het kokende zwembad', 2003. ISBN 90 71794 41 5

Later verschenen, de gedichtenbundel: 'Gepast wantrouwen', 2006. ISBN 978 90 8666 004 9

Soort boek/Ziekte/Stijl: Ad Bus beschrijft zijn leven vanaf thuiskomst, na een angstige eerste opname in de psychiatrie. De vakanties van het gezin vormen de rode draad waarmee het verloop van de ziekte schizofrenie invoelbaar wordt. Ondanks de ingrijpende gebeurtenissen blijft zijn schrijfstijl luchtig en inzichtelijk. Volgens de auteur kon het vijfdelige werk net zo goed 'De Openbaring' heten omdat hij juist ging leven.

Over de schrijver: Ad Bus is getrouwd en heeft twee zonen. Hij ging in 1991, na zijn eerste ontslag uit het psychiatrisch centrum Welterhof te Heerlen, als vrijwilliger werken in de mediatheek op het Advies- en Studiecentrum. In 1997 volgt de tweede en laatste opname. Hij schrijft als freelancerjournalist voor de Limburger Weekblad Pers en geeft lezingen over schizofrenie. Hij is vooral schrijver van boeken naast journalist, vader, handbaltrainer.

Korte beschrijving: Na de vijandige beangstigende omgeving van de psychiatrie is het moeilijk wennen voor Ad Bus om weer thuis te zijn of op vakantie. De realiteit is dat de wereld om hem heen is doorgedaan en hij is blijven stilstaan. De angstige krankzinnige nachtmerries, de nachten wakker liggen, de afschuwelijke bijwerkingen van medicatie, de angst van en voor dierbaren zijn de ingrediënten van zijn gevecht en verlangen naar een normaal leven. Er volgt een tweede opname die hij als een ontdekkingsreis van zijn 'wezen' inschat. Hij ondervindt dat mensen hem aardig vinden en dat hij er toe doet. Zijn hardnekkige overtuiging slecht te zijn en in de hel terecht te komen moest wijken voor meer zelfvertrouwen en vrijheid. Hij leeft opnieuw en vecht voor essentiële dingen.

Wat viel op: Vooral het feit dat Ad Bus geen plaats vindt in de thuisomgeving grijpt aan. Achter een façade van gespeelde vrolijkheid is hij kwetsbaar en denkt dat niemand hem begrijpen kan. Hij zwijgt, een kapitale denkfout die hem duur komt te staan. Als een eilandbewoner zoekt hij contact als er energie over is of als het goed gaat. De aanpassing heeft hij niet direct in de gaten en wordt voor hem funest.

Citaten: Pag. 51: "Ik ontwikkelde een houding van: jullie doen maar, het is toch maar schijn. Ik vertrouwde niemand en had dus ook geen echte band met de werkelijkheid. Als iemand hilde dan verhardde ik. Als iemand lachte dacht ik er zo het mijne ervan. Mensen konden zeggen wat ze wilden, ik nam niets meer ernstig".

Pag. 85: “Ik geloof dat in januari 1997 de eerste tekenen van nieuwe psychische problemen zich bij mij aankondigden. Ik sliep slecht, at niet goed, was gewoon onrustig. Mijn sociaal psychiatrisch verpleegkundige waarschuwde me om het rustig aan te doen, maar het was net of alles signalen van bezorgdheid over mijn gezondheid niet tot me doordrongen. Ik werkte ’s nachts door om mijn artikelen voor de krant af te krijgen. Mijn gedachten waren sneller dan de werkelijkheid. Ik zat al te denken aan wat ik de volgende dag moest doen. (...) Ik leefde steeds sneller en sneller. (...) Het idee om te stoppen met medicijnen werd steeds sterker.”

Pag. 141: “ Ik wist dat er weer een inspanning van mij werd verwacht om mee te gaan draaien in de normale wereld. Hoe goed ik ook geprepareerd was voor deze opgave, eigenlijk had ik geen energie meer om eraan te beginnen. Ik zag als een berg op tegen de ontmoetingen met familie en bekenden. (...) Daar in mijn ‘veilige’ wereldje had ik alles wat ik nodig had: vriendelijke therapeuten, geweldige medeciënten, sportaccommodatie (...) warmte. Die warmte zou ik behoorlijk gaan missen, dat wist ik bij voorbaat. Maar goed, ik wist ook maar al te goed dat ik terug zou moeten knokken voor mijn wezenlijke levensbehoeften. Ik was bereid om te ‘vechten’ voor de zaken die ik echt nodig had. Echte liefde, echte vrienden en een zinvolle levensinvulling.”

Recensie: Vrijwilligster N.B., Stichting Pandora: ‘De hoofdpersoon Ad Bus, leraar, getrouwd, 2 kinderen, doet helder en gedetailleerd verslag van zijn opnames in de psychiatrie en re-integratie in de maatschappij. Het boek geeft een goed overzicht en inzicht in het leven in het psychiatrische ziekenhuis, samen met de medepatiënten. Een boek over vallen en opstaan. Goed boek voor mensen, die weinig weten van de geestelijke gezondheidszorg.’

Extra: De site van Ypsilon, de vereniging van familieleden en betrokkenen van mensen met schizofrenie of een psychose <http://www.ypsilon.org/boekenlijst>

Trefwoorden schizofrenie, rehabilitatie, bijwerkingen van medicatie, scheiding

Themawoorden angst, vrijheid, eenzaamheid, leegte